

Koulutielle lisää mittaa

Useimmat puolueet haluaisivat jatkaa koulunkäyntiä ainakin toisesta päästä.

TEKSTI TUOMO LAPPALAINEN GRAFIIKKA HANNU KYYRIÄINEN
KUVITUS ANSSI KERÄNEN

Petteri Orpo oli tuskin ehtinyt aloittaa lausetta, kun Jukka Gustafsson pyysi – tai oikeammin vaati – puheenvuoroa. Oltiin Helsingin Messukeskuksessa, opetusalan vuosittaisessa Educa-tapahtumassa. Sen ohjelmassa oli 26. tammikuuta opettajien ammattijärjestön OAJ:n vaalitentti. Orpo edusti kokoomusta ja Gustafsson Sdp:tä.

Yksi aihe oli oppivelvollisuus. Gustafsson kannatti sen jatkamista toiselle asteelle, Orpo vastusti. Lopulta Gustafsson kutsui apuun Orpon yleensä kuuntelemat asiantuntijat.

”Talouspolitiikan arviointineuvoston tukee tätä esitystä”, hän huomautti. Neuvosto julkaisi runsas vuosi sitten

raportin, jonka mukaan oppivelvollisuuden nosto kahdella vuodella lisäisi toisen asteen tutkinnon suorittajia, parantaisi työllisyyttä ja maksaisi itsensä ennen pitkää takaisin.

”Veikkaan, että Orpo ei ole kerinnyt sitä lukea”, Gustafsson haastoi.

Olenpas, Orpo vastasi ja vetosi puolestaan kasvatustieteilijä Jouni Välijärveen, jota uskoi Gustafssonin arvostavan:

”Tämä oppivelvollisuuden lakisääteinen nostaminen on poliitikoilta helppo ratkaisu, näennäisratkaisu. Ongelmat ratkotaan siellä matkalla, ei enää tässä vaiheessa.”

OAJ haluaisi pidentää koulua kummastakin päästä: sekä aikaistamalla pakollista esiopetusta että nostamalla oppivelvollisuuden yläikärajaa.

Poliitikkojen puheista päätellen on hyvin mahdollista, että ainakin jompikumpi toteutuu. Ainoastaan siniset, perussuomalaiset ja kristillisdemokraatit vastustavat molempia tavoitteita.

Eniten vastakaikua opettajajärjestö saa vihreiltä ja vasemmistoliitolta. Ne haluaisivat OAJ:n tavoin pidentää koulutietä molemmista päistä.

Keskustan, Sdp:n ja kokoomuksen ratkaisut poikkeavat jonkin verran toisistaan. Kokoomus tekisi kaksivuotisesta esiopetuksesta pakollisen, keskusta säilyttäisi sen vapaaehtoisena ja demarit odottavat kokeilujen tuloksia ennen kuin lukitsevat kantansa.

Kokoomus on kolmikosta ainoa, joka tyrmää oppivelvollisuuden ulottamisen toiselle asteelle. Keskusta puhuu hieman hämähästi oppioikeudesta, jossa oppivelvollisuuden kriteereihin lisättäisiin jatko-opintovalmiudet. Käytännössä puolue olisi valmis jatkamaan oppivelvollisuutta vuodella.

Puheenjohtaja Juhana Sipilän mukaan keskustan esitys voisi olla kompromissi.

”Olemme nostaneet päämme poteroista, jonne useampi puolue tuntuu edelleen hautautuneen”, hän mainosti viime kesän puoluekokouspuheessaan.

Neljä vuotta sitten Suomen talous syöksyi, velkakello tikitti vaalitudiossa ja säästöjä etsittiin kaikkialta, mistä niitä vain pystyi raapimaan.

Opetusalalla tunnelmat olivat kuitenkin toiveikkaat. Melkein kaikki puolueet lupailivat jättää koulutuksen rauhaan.

Hallitusneuvotteluissa ääni muuttui. Lännen Median selvityksen mukaan hallitus on leikannut vaalikauden aikana koulutuksesta yli 690 miljoonaa. Tulinjalla ovat olleet niin perusopetus, ammatillinen koulutus kuin yliopistotkin.

OAJ on laskenut, että kun edellisten hallitusten leikkaukset lasketaan mukaan, koulutuksesta on säästetty vuosina 2012–2019 yli kaksi miljardia. Rahoja ovat olleet vuorollaan viemässä kaikki puolueet.

Nyt kaduttaa. *Uutissuomalaisen* vaalikoneessa lähes 90 prosenttia ehdokkaista vaatii koulutusleikkausten perumista.

Sama henki huokuu vaaliohjelmista. Moni puolue haluaisi sitoa yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen rahoituksen uudestaan indeksiin. Vihreät kaipaavat päälle vielä ylimääräistä ”koulutusmiljardia”, joka otettaisiin ympäristölle haitallisista tuista.

Tutkimus- ja kehityssatsausten lisäksi on myös laaja kannatus. Kokoomus, keskusta, Sdp ja vihreät nostaisivat neljään ja vasemmistoliitto peräti viiteen prosenttiin bkt:stä. Demarien, keskustan ja kokoomuksen tähtäin on vuodessa 2030, vihreät puhuvat kahdesta vaalikaudesta.

Työelämän muutos näkyy siinä, miten lähes kaikki korostavat jatkuvan oppimisen tärkeyttä. Sdp tarjoaa henkilökohontaista osaamistiliä, vihreät kansallista osaamisohjelmaa ja kokoomus kolmikaudesta tulevaisuussopimusta, johon voisi kuulua esimerkiksi kotitalousvähenhennyksen kaltainen oppimisvähennys.

Opiskelijoitakaan ei ole onohdettu. Vasemmistoliitto lupaa korkeakouluopiskelijoille satasen kuukaudessa lisää, vihreät kaikkiin opintorahoihin kolmanneksen korotusta. Vihreät luopuisivat tukeen kytketyistä opintopistevaatumuksista.

Toisinaan koulutuspolitiikka on myös keino ajaa muita tärkeitä pidettyjä asioita.

Keskustan ohjelmasta löytyy vahvasti

aluepolitiikalta haiskahtava kansallinen korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma. Sen varjolla puolue haluaa vähintään yhden korkeakoulun jokaiseen maakuntaan.

Siniset ja perussuomalaiset ovat puolestaan ulottaneet kieli- ja maahanmuuttopoliittiset ristirekensä myös kouluihin.

Perussuomalaiset ovat huolissaan joulujuhlista, *Suvivirrestä* ja siitä, että täysi-ikäisiä turvapaikanhakijoita tulee

samoihin koulutiloihin alaikäisten kanssa. Siniset haluavat ruotsista vapaaehtoisien kaikilla kouluasteilla.

Perussuomalaisia hirvittää huomiota herättävän paljon kouluihin pesiytynyt lepsi. Ehdosta ja luokalle jäämisestä pitäisi heidän mielestään tehdä todellinen uhka. Ylioppilaskokeitakaan ei saisi keventää.

Siitä siniset ovat jyrkästi eri mieltä. Heistä kirjoitukset kuormittavat opiskelijoita aivan liikaa. **SK**

PITÄISIKÖ OPPIVELVOLLISUUTTA PIDENTÄÄ?

OPPVELVOLLISUUS TOISELLE ASTEELLE
VELVOITTAVA
2-VUOTINEN ESIOPETUS

OPPVELVOLLISUUS TOISELLE ASTEELLE
EI VIELÄ KANTAA VELVOITTAVAAN
2-VUOTISEN ESIOPETUKSEEN

OPPVELVOLLISUUTEEN VUODEN PIDENNYS
EI VELVOITTAVAA
2-VUOTISTA ESIOPETUSTA

EI OPPVELVOLLISUUTTA TOISELLE ASTEELLE
VELVOITTAVA
2-VUOTINEN ESIOPETUS

EI OPPVELVOLLISUUTTA TOISELLE ASTEELLE
EI EHDOTONTA KANTAA 2-VUOTISEN
ESIOPETUKSEN VELVOITTAVUUTEEN

EI OPPVELVOLLISUUTTA TOISELLE ASTEELLE
EI VELVOITTAVAA
2-VUOTISTA ESIOPETUSTA

